

Kroatiens anslutning till Europeiska unionen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2012/13:6 Kroatiens anslutning till Europeiska unionen och en motion som har inkommit med anledning av propositionen.

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner anslutningsfördraget av den 9 december 2011 om Kroatiens anslutning till Europeiska unionen samt slutakten till fördraget. Anslutningsfördraget träder i kraft den 1 juli 2013, förutsatt att alla EU-medlemsstater har deponerat ratifikationsinstrumenten före den dagen. Vidare föreslår regeringen en ändring av lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottet föreslår i betänkandet att riksdagen godkänner anslutningsfördraget om Kroatiens anslutning till Europeiska unionen och ändringen av lagen. Vidare föreslår utskottet att motionen avstyrks.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	7
Kroatiens anslutning till Europeiska unionen	7
Propositionen	7
Motionen	7
Utskottets ställningstagande	7
Reservation	10
Kroatiens anslutning till Europeiska unionen (SD)	10
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Propositionen	11
Följdmotionen	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Kroatiens anslutning till Europeiska unionen

Riksdagen

- a) godkänner fördraget den 9 december 2011 om Republiken Kroatiens anslutning till Europeiska unionen samt slutakten till fördraget,
- b) antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:6 punkterna 1 och 2 samt avslår motion

2012/13:U2 av Julia Kronlid m.fl. (SD).

Reservation (SD)

Stockholm den 23 oktober 2012

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Christian Holm (M), Tommy Waidelich (S), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kerstin Lundgren (C), Kenneth G Forslund (S), Christer Winbäck (FP), Bodil Ceballos (MP), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Ulrik Nilsson (M) och Robert Halef (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Kroatiens anslutningsförhandlingar med EU inleddes den 3 oktober 2005 och avslutades den 30 juni 2011. Vid Europiska rådets möte i december 2011 undertecknades det gemensamma anslutningsfördraget, efter att kommissionens formella yttrande och Europaparlamentets samtycke hade getts. Anslutningsfördraget är ett mellanstatligt avtal mellan EU:s 27 nuvarande medlemsstater och den blivande medlemsstaten Kroatien som reglerar villkoren för Kroatiens medlemskap. För att avtalet ska bli gällande måste det ratificeras av EU:s medlemsstater och den blivande medlemsstaten.

Anslutningsfördraget träder i kraft den 1 juli 2013, förutsatt att alla EU-medlemsstater har deponerat ratifikationsinstrumenten före den dagen. Innebörden av anslutningsfördraget finns redovisat i propositionen och har redovisats i departementspromemorian Ds 2012:19 Kroatiens anslutning till Europeiska unionen och tillhörande bilaga. I propositionens del 2 återfinns även anslutningsfördraget med anslutningsakten och slutakten.

Som en följd av att Sverige ratificerar anslutningsfördraget måste ändringar göras i lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen (anslutningslagen). I Sverige tillämpas principen att ett internationellt avtal som Sverige har tillträtt inte omedelbart blir en del av den svenska rätten, utan måste införlivas med svensk rätt för att bli gällande inför svenska domstolar och andra myndigheter. Den ändring som regeringen föreslår innebär att det nu aktuella anslutningsfördraget läggs till i listan i lagens 4 § över de fördrag och instrument som EU har beslutat eller beslutar om och som gäller här i landet. Liknande ändringar har gjorts tidigare, t.ex. vid Sveriges tillträde till Lissabonfördraget. Lagändringen innebär att anslutningsfördraget införlivas med den svenska nationella rätten och blir gällande här i landet med den verkan som följer av fördraget. Anslutningsfördraget förutsätter inte någon överlåtelse av beslutanderätt till EU, och regeringen framhåller i propositionen att ändringen närmast är av redaktionell karaktär. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Bakgrund

EU:s fördrag slår fast att varje europeiskt land som respekterar EU:s demokratiska värderingar och förbinder sig att främja dem kan ansöka om att bli medlem i EU. Villkoren för att bli medlem i EU fastslogs vid Europe-

iska rådets möte i Köpenhamn i juni 1993. De s.k. Köpenhamnskriterierna består av ett antal politiska, ekonomiska och administrativa kriterier.¹ För att ett land ska få inleda förhandlingar måste det politiska kriteriet vara uppfyllt.

Länderna på västra Balkan har sedan konflikterna som började på 1990-talet genomgått en genomgripande försonings- och återhämtningsprocess. Europeiska unionen har engagerat sig i denna process. Vid ett antal tillfällen under 2000-talet har Europeiska rådet konstaterat att länderna på västra Balkan har en självklar plats i EU när kriterierna är uppfyllda.

EU inledde i början av 2000-talet en s.k. stabiliserings- och associeringsprocess (SAP) för att befästa sitt engagemang och stödja återuppbyggnaden på västra Balkan. I oktober 2001 tecknade Kroatien ett stabiliserings- och associeringsavtal med EU, vilket skapade ett ramverk för den politiska dialogen mellan EU och Kroatien. Avtalet syftade även till att förbereda Kroatien på ett EU-medlemskap inom de olika områden som EU:s regelverk omfattar. Utrikesutskottet behandlade avtalet i betänkande 2002/03:UU3, och riksdagen godkände avtalet den 19 februari 2003.

Kroatien ansökte om medlemskap i EU den 21 februari 2003 och fick status som kandidatland i juni 2004. Förhandlingarna inleddes den 3 oktober 2005. Utifrån Köpenhamnskriterierna och EU:s regelverk har ett omfattande ramverk av detaljerade kriterier utvecklats, vilket har legat till grund för förhandlingarna om medlemskap med Kroatien. Förhandlingarna har förts på 35 olika områden i EU:s regelverk, s.k. förhandlingskapitel. Då EU:s medlemsstater har enats om en gemensam ståndpunkt har förhandlingarna inletts genom att förhandlingskapitlet har öppnats. När överenskomelser har nåtts mellan EU och Kroatien har kapitel kunnat stängas.

Vid mötet den 23–24 juni 2011 konstaterade EU:s stats- och regeringschefer i Europeiska rådet att Kroatien bedömdes uppfylla alla kriterier för medlemskap till den planerade tidpunkten för medlemskap, den 1 juli 2013. Vid mötet fastställdes även de s.k. övervakningsmekanismerna som ska se till att Kroatien uppfyller sina åtaganden fram till anslutningsdatumet. Den 30 juni 2011 kunde beslut om att avsluta de tekniska förhandlingarna med Kroatien och att stänga resterande förhandlingskapitel fattas vid en anslutningskonferens på ministernivå.

Under hösten 2011 gav sedan kommissionen och Europaparlamentet sina respektive godkännanden. Sveriges regering beslutade den 1 december 2011 att fördraget kunde undertecknas. Vid Europeiska rådets möte den 9 december 2011 undertecknades det gemensamma anslutningsfördraget.

¹ De politiska kriterierna innebär att ett kandidatland, för att bli medlem, ska uppvisa stabila institutioner som garanterar demokrati, rättssäkerhet, mänskliga rättigheter och respekt för och skydd av minoriteter. De ekonomiska kriterierna innebär att landet ska vara en fungerande marknadsekonomi och ha förmåga att hantera den konkurrens och de marknadskrafter som uppträder på unionens inre marknad. De administrativa kriterierna innebär att landet ska ha förmåga att ta på sig de skyldigheter som följer av ett medlemskap i EU. Kriterierna avser ländernas förmåga att överta och efterleva EU:s regelverk, vilket till stor del är beroende av ländernas administrativa förmåga och nivån på deras rättsväsende. Kriterierna ska vara uppfyllda vid tidpunkten för inträdet.

I Kroatien godkändes anslutningen dels genom en folkomröstning den 22 januari 2012, dels av det kroatiska parlamentet den 9 mars 2012. Processen med att ratificera anslutningsfördraget i EU:s 27 medlemsländer pågår och väntas fortgå till senhösten 2013. Vid inträdet i unionen antar Kroatien EU:s regelverk i sin helhet, med de övergångslösningar och tekniska anpassningar som parterna har kommit överens om under förhandlingarna och som finns angivna i anslutningsfördraget.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner anslutningsfördraget av den 9 december 2011 om Republiken Kroatiens anslutning till Europeiska unionen samt slutakten till fördraget. Anslutningsfördraget träder i kraft den 1 juli 2013, förutsatt att samtliga ratifikationsinstrument då har deponerats. Ett tillträde till anslutningsfördraget kräver en ändring av lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. I propositionen läggs förslag till en sådan lagändring fram. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Vidare innehåller propositionen bakgrundsinformation om anslutningsförhandlingarna och beskrivningar av anslutningsfördragets olika delar.

Utskottets överväganden

Kroatiens anslutning till Europeiska unionen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att godkänna fördraget om Kroatiens anslutning till Europeiska unionen samt slutakten till fördraget. Vidare godkänner riksdagen den ändring som regeringen föreslår i lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Därmed avslår riksdagen en motion om avslag på propositionen.

Jämför reservation (SD).

Propositionen

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner anslutningsfördraget av den 9 december 2011 om Republiken Kroatiens anslutning till Europeiska unionen samt slutakten till fördraget. Anslutningsfördraget träder i kraft den 1 juli 2013, förutsatt att samtliga ratifikationsinstrument då har deponerats. Ett tillträde till anslutningsfördraget kräver en ändring av lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. I propositionen läggs förslag till en sådan lagändring fram. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Motionen

I kommittémotion 2012/13:U2 av Julia Kronlid m.fl. (SD) anför Sverigedemokraterna att det under nuvarande ekonomiska läge inte är lämpligt att associera ytterligare ett land med svag ekonomi till en union vars sammanhållning redan är satt på spel. Vidare vill Sverigedemokraterna att regeringen, innan Kroatien blir fullvärdig medlemsstat, ska kräva att samtliga förhandlingsområden där Kroatien uppvisat brister ska vara i paritet med övriga medlemsstater, och att Kroatien ska ha en stabil ekonomi så att dess medlemskap inte innebär en belastning. Sverigedemokraterna anser således att proposition 2012/13:6 om Kroatiens anslutning till Europeiska unionen ska avslås.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att det enligt EU:s fördrag står varje europisk stat fritt att ansöka om medlemskap i unionen så länge den respekterar EU:s demokratiska värderingar och förbinder sig att främja dem. Unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet,

demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Unionen har sedan starten 1957 utvidgats vid fem olika tillfällen och växt från 6 till 27 medlemsstater. Kroatien ansökte om medlemskap i EU 2003 och har sedan dess genomgått ett omfattande reformarbete. Sedan EU:s senaste utvidgning 2007 har ett mer rigoröst ramverk för anslutningsförhandlingar utarbetats, vilket har använts under förhandlingarna med Kroatien. Därigenom har en gedigen genomgång av hur Kroatien följer EU:s regelverk gjorts.

Sverige har sedan inträdet i EU 1995 varit pådrivande för EU:s utvidgning. Utskottet vill betona att EU:s utvidgning gagnar såväl unionen som de länder som eftersträvar medlemskap. Ett EU med fler medlemsstater är ett starkare EU. Med anledning av att det svenska bidraget till EU:s budget 2013 kan komma att öka med anledning av Kroatiens anslutning vill utskottet framhålla att vinsterna med ett medlemskap tydligt överträffar den ekonomiska merkostnad som ett medlemskap kan komma att medföra. Utskottet delar regeringens uppfattning vad gäller nästa fleråriga budgetram att den naturliga kostnadsökning som följer av Kroatiens anslutning till EU bör finansieras genom omprioriteringar inom ramen för en reellt oförändrad utgiftsnivå.

Utskottet instämmer i regeringens åsikt att utvidgningen av EU på västra Balkan bidrar till ökad fred, säkerhet, miljö och välfärd i hela Europa. Detta återknyter till den tanke om ett enat Europa som lever i fred på vilken hela det europeiska samarbetet vilar. Utskottet vill, liksom i betänkande 2011/12:UU10 om verksamheten i Europeiska unionen 2011, betona vikten av att motverka krafter som i ljuset av den ekonomiska krisen vänder sig bort från öppenhet och samarbete. Sverige måste även i fortsättningen vara en stark kraft för ett öppet Europa och för en öppen värld. EU:s utvidgning på västra Balkan bidrar till stabilitet och återuppbyggnad av en region som under delar av de senaste 20 åren har präglats av uppslitande konflikter. EU-integrationen har varit en tydlig drivkraft för modernisering och demokratisering på västra Balkan och har även bidragit till ökat regionalt samarbete mellan länder som tidigare var i konflikt med varandra. Kroatiens EU-medlemskap är även ett uppmuntrande exempel för övriga länder i EU:s närhet som strävar efter ett närmande till unionen genom att det utgör ett bevis på att reformer lönar sig. Dessutom anser utskottet att det är en fråga om trovärdighet för EU att uppfylla sin del av åtagandena när ett land som förhandlar om medlemskap uppfyller alla kriterier.

Utskottet noterar att den kroatiska befolkningen tog tydlig ställning för ett EU-medlemskap. I början av 2012 röstade 66 procent av den kroatiska befolkningen och ett enat parlament för att Kroatien skulle bli medlem i EU.

Utskottet vill framhålla att Kroatien, liksom alla andra medlemsstater, har en skyldighet att fortsätta att följa EU:s regelverk även efter anslutningen. Dessutom vill utskottet understryka vikten av att Kroatien fram till anslutningsdatumet den 1 juli 2013 upprätthåller reformtakten och säkerstäl-

ler att alla kriterier är uppfyllda vid den tidpunkten. Enligt artikel 36 i anslutningsfördraget ska kommissionen noga övervaka att Kroatien vid tidpunkten för anslutningen uppfyller alla åtaganden som landet har ingått under förhandlingarna. Utskottet noterar att kommissionen den 10 oktober 2012 presenterade den senaste av flera övervakningsrapporter. Särskilda ansträngningar krävs på de områden som är fokus för kommissionens övervakning, nämligen området för rättsväsen och grundläggande rättigheter, området frihet, säkerhet och rättvisa samt området konkurrenspolitik.

Kommissionen konstaterar i den senaste övervakningsrapporten att ett övergripande rättsligt ramverk för att garantera mediefrihet finns på plats och tillämpas i Kroatien men att vissa problem kvarstår. I en rapport om mediefriheten i Europarådets medlemsstater som för närvarande behandlas i rådets parlamentariska församling framkommer uppgifter om hot och våld mot journalister i Kroatien för att förhindra undersökande journalistik. Vidare riktade OSSE:s medieombudsman i maj 2012 kritik mot omfattande nedskärningar inom den kroatiska statliga televisionen i syfte att tysta kritisk rapportering. Utskottet vill understryka vikten av att de problem med att verka fritt som kroatiska journalister vittnar om åtgärdas.

Mot bakgrund av detta avstyrker utskottet motion 2012/13:U2 (SD) och tillstyrker att riksdagen godkänner fördraget om Kroatiens anslutning till Europeiska unionen samt slutakten till fördraget. Vidare tillstyrker utskottet den ändring som regeringen föreslår i lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation.

Kroatiens anslutning till Europeiska unionen (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:U2 av Julia Kronlid m.fl. (SD) och avslår proposition 2012/13:6 punkterna 1 och 2.

Ställningstagande

Under nuvarande ekonomiska läge anser Sverigedemokraterna det inte vara lämpligt att associera ytterligare ett land med svag ekonomi till en union vars sammanhållning redan är satt under tryck av finansiella svårigheter. EU borde i stället ta lärdom av de brister som uppvisats i samband med Rumäniens och Bulgariens anslutning. Vi anser att regeringen, innan Kroatien blir fullvärdig medlemsstat, ska kräva att samtliga förhandlingsområden där Kroatien uppvisat brister ska vara i paritet med övriga medlemsstater, och att Kroatien ska ha en stabil ekonomi så att dess medlemskap inte innebär en belastning. Så är nu inte fallet. Regeringen erkänner själv i propositionen att Kroatiens medlemskap kommer att innebära en ökad kostnad för EU, och därmed för Sverige. Det anser vi inte vara ett lämpligt utgångsläge för ett nytt medlemsland, varför riksdagen bör avslå den aktuella propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:6 Kroatiens anslutning till Europeiska unionen:

1. Riksdagen godkänner fördraget den 9 december 2011 om Republiken Kroatiens anslutning till Europeiska unionen samt slutakten till fördraget (avsnitt 6.1).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Följdmotionen

2012/13:U2 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

Riksdagen avslår proposition 2012/13:6 Kroatiens anslutning till Europeiska unionen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2012:408

Föreslagen lydelse

4 §

De fördrag och andra instrument som avses i 2 och 3 §§ är:

1. fördraget den 25 mars 1957 om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen
2. fördraget den 25 mars 1957 om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen
3. konventionen den 13 november 1962 om ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att göra den särskilda ordningen för associering av utomeuropeiska länder och territorier som behandlas i fjärde delen av detta fördrag tillämplig med avseende på Nederländska Antillerna
4. protokollet den 8 april 1965 om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier
5. fördraget den 22 april 1970 om ändring av vissa budgetbestämmelser i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och i fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna
6. fördraget den 22 januari 1972 om Konungariket Danmarks, Irlands, Konungariket Norges och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands anslutning till Europeiska ekonomiska gemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen
7. fördraget den 10 juli 1975 om ändring av vissa bestämmelser i protokollet om Europeiska investeringsbankens stadga
8. fördraget den 22 juli 1975 om ändring av vissa finansiella bestämmelser i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och i fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna
9. akten den 20 september 1976 om allmänna direkta val av företrädare i församlingen (Europaparlamentet) samt beslutet av Europeiska unionens råd av den 25 juni och den 23 september 2002 om ändring av nämnda akt
10. fördraget den 28 maj 1979 om Hellenska republikens anslutning till Europeiska ekonomiska gemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen
11. fördraget den 13 mars 1984 om ändring av fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna i fråga om Grönland

12. fördraget den 12 juni 1985 om Konungariket Spaniens och Portugisiska republikens anslutning till Europeiska ekonomiska gemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen

13. europeiska enhetsakten den 17 och 28 februari 1986

14. fördraget den 7 februari 1992 om Europeiska unionen

15. fördraget den 24 juni 1994 om Konungariket Norges, Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till Europeiska unionen

16. Amsterdamfördraget den 2 oktober 1997 om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem, med förklaring av Sverige enligt artikel K 7.2 och K 7.3 b i fördraget om Europeiska unionen i deras lydelse enligt Amsterdamfördraget

17. Nicefördraget den 26 februari 2001 om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem

18. fördraget den 16 april 2003 om Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till Europeiska unionen

19. fördraget den 25 april 2005 om Republiken Bulgariens och Rumäniens anslutning till Europeiska unionen

20. Lissabonfördraget den 13 december 2007 om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

21. protokollet den 23 juni 2010 om ändring av protokollet om övergångsbestämmelser som är fogat till fördraget om Europeiska unionen, fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

22. Europeiska rådets beslut 2011/199/EU av den 25 mars 2011 om ändring av artikel 136 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vad gäller en stabilitetsmekanism för de medlemsstater som har euron som valuta

23. fördraget den 9 december 2011 om Republiken Kroatians anslutning till Europeiska unionen

23. bilagor och protokoll som hör till de fördrag och andra instrument som anges i 1–22.

24. bilagor och protokoll som hör till de fördrag och andra instrument som anges i 1–23.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.